

ספרי' — אוצר החסידים — ליוכאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
ראשון

חיכל
תשיעי

מאמר עשרה בטבת ה'תשל"ח

כ א ת

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א

שניאורסאהן

מליוכאוויטש

הוצאה ששית

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות חמשים ושלש לבריאה
ה' תהא שנת נפלאות גדולות
צדי"ק שנה לכ"ק אדמו"ר שליט"א

פתח דבר

בזה הננו מוציאים לאור קונטרס עשרה בטבת ה'תשל"ח, הכולל: (א) מאמר ד"ה יהודה אתה יודוך ושיחה מכ"ק אדמו"ר שליט"א, שאמרם באור ליום ג' פ' ויחי, עשרה בטבת. (ב) שיחת כ"ק אדמו"ר שליט"א שאמרה — בביהכנ"ס — בעשרה בטבת, אחרי תפלת מנחה, שנה זו.

כ"ק אדמו"ר שליט"א הוסיף הערות ומ"מ הבאים בשולי הגליון.

מערכת „אוצר החסידים“

טו טבת ה'תשל"ח. ברוקליון. נ.י.

שנת השבעים וחמש להולדת כ"ק אדמו"ר שליט"א.

בס"ד. אור ליום ג' פ' ויחי, עשרה בטבת, יהפך לשמחה

– בחדרו – ה'תשל"ח.

– הנחה –

יהודה אתה יודוך אחיך וגו', ומבאר כ"ק אדמו"ר הזקן בתו"א ריש פרשתנו², שיהודה הוא על שם הפעם אודה את הוי"ו³ הוא בחי' הודי' שבכללות נשי', ובכדי שהודי' זו תהי' בהתגלות הוא ע"י אחיך, ראובן שמעון ולוי [האחים של יהודה שנולדו לפניו]. וזהו יודוך אחיך, שאחיך [ראובן שמעון ולוי] הם הגורמים ומביאים בחי' ההודי' דיהודה (שתהי' בהתגלות). ומבאר שם, שראובן ושמעון הו"ע ב' פרשיות דק"ש ולוי הו"ע אמת ויציב (שלאחרי ק"ש), ועי"ז באים אח"כ לשמו"ע, בחי' ההודי' והביטול דבחי' יהודה.

ב) **והענין** הוא (כמבואר בתו"א שם), דהנה ראובן הוא על שם כי ראה גו', ושמעון על שם כי שמע גו'.⁴ וענינם בעבודת ה' (בכאו"א מישראל), בחי' ראובן הוא שעבודתו לקונו היא לא בבחי' השגה לכד כ"א בבחי' ראי'. והיינו שההתאמתו שלו באלקות היא בוודאות הכי גדולה, בדוגמת אדם שרואה איזה דבר שאין שייך שיהי' אצלו שום ספק בזה, מכיון שהוא עצמו ראה את הדבר.⁵ ועד"ז הוא בעבודת ה', שההתבוננות שלו [ובפרט בהענין דהשגחה פרטית⁷] היא באופן (דהסתכלות⁸) שהענין מתאמת אצלו כאילו הוא רואה בראי' חושית ממש. ומראי' זו הוא בא לבחי' אהבת הוי', וכמ"ש (גבי קריאת שם ראובן) כי ראה גו' כי עתה יאהבני. והו"ע פרשה ראשונה דק"ש, ואהבת את הוי' אלקיך גו'.

(1) ויחי מט, ח.

(2) ד"ה זה (מה, א ואילך). וראה הגהות וביאורי הציצ באוה"ת (שסא, ב ואילך. תתקצו, א ואילך. תתשלח, ב ואילך). ד"ה זה תרפ"ח.

(3) יוצא כט, לה.

(4) שם כט, לב.

(5) שם כט, לג.

(6) ראה אוה"ת וירא קד, א. ד"ה פדה בשלום תשי"ג. לקו"ש חיו ע' 121. וראה גם ד"ה וכל מאמינים תרס"ג. כי חלק תשי"ט. ולהעיר ג"כ מאגה"ק סי"ט.

(7) מכיון שענין זה רואים במוחש (ראה סה"ש תשי"ג ע' 119 החילוק שבין ההתבוננות בענין יש מאין להתבוננות בהשגחה פרטית).

(8) ראה בארוכה ד"ה יהודה אתה תרפ"ח. וראה גם תו"א (מה, א), שענין ראובן הוא, לאסתכלא בקרא דמלכא.

(9) ואתחנו ה, ה.

ובח"י שמעון (על שם כי שמע גו') הוא שהעבודה שלו היא בבחי' שמיעה והשגה לבד ולא בבחי' ראי'. ומכיון שאז הוא עדיין בבחי' ריחוק [בדוגמת אדם השומע איזה דבר שמספרים לו, אבל הוא עצמו לא ראה], לכן אצלו העבודה בקו היראה. והו"ע פרשה שני' דק"ש, והי' אם שמוע תשמעו גו' השמרו לכם פן יפתה גו' ¹⁰. דמכיון שענין האלקות אצלו הוא רק בבחי' שמיעה (אם שמוע תשמעו), לכן צריכה להיות עבודתו בקו היראה (השמרו לכם גו').

ובח"י לוי על שם ילוה אישי אליי' הוא מה שאחר ק"ש אומרים אמת ויציב וכו' הדבר הזה עלינו, הדבר הזה קאי על התורה, כי ע"י התורה נעשה ילוה אישי אלי (כדלקמן).

ג) **וביאור** הענין, הנה ג' בחינות הנ"ל (ראובן שמעון ולוי) הם ג' הקוין שעליהם העולם עומד ¹² [גם העולם קטן זה האדם ¹¹, אתם קרויין אדם ¹¹] תורה עבודה וגמ"ח. בחי' ראובן (אהבה) הוא קו הגמ"ח. כי כאשר יש לו אהבת ה' יש לו גם אהבת ישראל [שהרי אהבת ה' ואהבת ישראל הם כולא חד ¹³], ולכן, עבודתו היא בקו הגמ"ח, כי אהבה היא ¹⁴ סיבת החסד [פנימיותה, המשכה מלמעלמ"ט. ובחי' שמעון (יראה) הוא קו העבודה, ענין התפלה, קו השמאל [ובתפלה גופא הו"ע פרשה שני' דק"ש, כנ"ל], העלאה מלמטלמ"ע. ובחי' לוי על שם ילוה אישי אלי הוא קו התורה, כי ע"י אורייתא ישראל וקוב"ה כולא חד ¹⁵. וזהו"ע ילוה אישי אלי, כי ע"י התורה נעשה חיבור עם אישי זה הקב"ה, עד שישראל וקוב"ה כולא חד. וזהו מה שבחי' לוי הו"ע אמת ויציב כו' הדבר הזה שקאי (כנ"ל) על התורה.

ד) **וזהו** יהודה אתה יודוך אחיר, שהעבודה בבחי' (אחיר) ראובן שמעון ולוי, ב' פרשיות דק"ש ואמת ויציב, היא הקדמה והכנה לבחי' יהודה, העבודה דשמו"ע, הודי' וביטול, כעבדא קמי' מרי"י. שהביטול דתפלת

(10) עקב יא, יג. שם טו.

(11) ויצא כט, לד.

(12) אבות פ"א מ"ב.

(13) תנחומא פקודי ג. ובכ"מ.

(14) יבמות סא, רע"א.

(15) סה"ש קי"ז ה"ש"ת ע' 3. ועוד.

(16) אגה"ק סט"ו (קכג, א). דרמ"צ יב, ב. צו, סע"א ואילך. וראה גם לקו"ת ראה לב, ד.

(17) ראה זח"ג עג, א.

(18) שבת י, א.

העמידה הוא ביטול בתכלית למעלה גם מהביטול דק"ש. וכמובן גם מחילוקי הדינים (בענין הפסק וכו') בין ק"ש לשמו"ע"י. וענין זה [מה שע"י העבודה דבחי' ראובן שמעון ולוי מגיעים אח"כ לבחי' יהודה (בן הרביעי)] הוא ע"ד הידוע²⁰ בענין ג' הכתרים [כתר תורה כתר כהונה וכתר מלכות, שהם בג' הקוין תורה עבודה וגמ"ח²¹] וכתר שם טוב שעולה על גביהן²² [שהוא למעלה מהם], שבכדי להגיע לבחי' כתר שם טוב הוא ע"י ג' הכתרים, עולה על גביהן.

ה) **והנה** זה שבחי' יהודה צריך להקדמת העבודה דבחי' ראובן שמעון ולוי, היינו בכדי שההודי' דבחי' יהודה תהי' בגילוי. אבל בעולם ובפנימיות הרי הודי' זו היא בתמידות. וכמבואר בתו"א²³ שהי"ד דיהודה מורה על ההוה והתמידות כמו ככה יעשה איוב כל הימים²⁴, דהיינו שההודי' שבכא"א מישראל היא בתמידות. דמ"ש²⁵ הפעם אודה את הוי' (שלא כל העתים שוות) הוא רק בנוגע להגילוי, מצד העלם והסתר הגוף ונה"ב (ובפרט מצד העלם והסתר הגלות), אבל נפש האלקית שבכא"א מישראל [שהיא מהותו האמיתית] היא תמיד באמנה אתו²⁶ ואודה את הוי' הוא אצלו בתמידות, ואין שייך בזה שום שינוי ח"ו. והקדמת העבודה דבחי' ראובן ושמעון ולוי הוא בכדי לעורר²⁶ את ההודי' שבפנימיות הלב שתהי' בגילוי, ועד שתצא פעולתה מהכח אל הפועל ממש במחשבה דיבור ומעשה.

ו) **וממשיך** בכתוב ידך בעורף אויבך, שע"י גילוי ההודי' דבחי' יהודה נעשה ידך בעורף אויבך ברוחניות (כמבואר הענין בתו"א²⁷) וגם בגשמיות, דאין מקרא יוצא מידי פשוטו²⁸. ולאחרי ידך בעורף אויבך נאמר גור ארי' יהודה גו' לא יסור שבט מיהודה גו'²⁹, וי"ל כדא"פ שבזה מרומז

19) ראה שו"ע אדה"ז סס"ז ס"א-ב (בנוגע לק"ש) וס"י קד (בנוגע לתפלה). וראה לקו"ש חט"ז ע' 18

הערה 58.

20) ראה בארוכה לקו"ש ח"ד ע' 1214 ואילך.

21) המשך תער"ב בתחלתו.

22) אבות פ"ד מ"ג.

23) בתחילת הדרוש.

24) איוב א. ה. וראה שעה"ה"א רפ"ד.

25) תניא ספכ"ד.

26) וע"ד המבואר בתניא פמ"ב (ס, א).

27) מה, ג.

28) שבת סג, א. וש"נ.

29) ויחי מט, ט"ו"ד.

שידך בעורף אויבך הוא עוד לפני הגאולה³⁰. דהנה גור אר"י גו' לא יסור שבט מיהודה קאי על דוד ושלמה, שמזרעם יהי מלך המשיח³¹ שעליו נאמר וקם שבט מישראל³² [שאז יהי ועבדי דוד מלך עליהם³³, ודוד עבדי נשיא להם לעולם³⁴, כמ"ש בהפטורה דשבת העבר, שמיני' מתברכין כולהו יומין³⁵]. ולפני זה, בסיום זמן הגלות³⁶, יהי ידך בעורף אויבך, שכל אויבי ישראל [שכל ישראל נקראים על שם יהודה³⁷] תפול עליהם אימתה ופחד³⁸. ע"י גילוי ההודי' שבכללות נש"י, ועד שבאה בפועל במחשבה דיבור ומעשה, בחוקותי תלכו ואת מצוותי תשמרו גו'³⁹, הנה עי"ז יהי' (כהמשך הכתובים בפ' בחוקותי⁴⁰) ונפלו אויביכם לפניכם וגו'.

(ז) וי"ל דזהו גם קשר דיהודה אתה יודוך אחיך ידך בעורף אויבך לויחי יעקב בארץ מצרים, שגם כשישראל נמצאים בגלות (שכל הגליות, המלכיות⁴¹ נקראת ע"ש) מצרים הם בבחי' ויחי ע"י לימוד התורה תורת חיים וקיום מצוותי' עליהם נאמר⁴² וחי בהם [וכפירוש כ"ק אדמו"ר הזקן שאמר לנכדו כ"ק אדמו"ר הצ"צ עה"פ ויחי יעקב בארץ מצרים, שע"י שואת יהודה שלח לפניו גו' להורות לפניו גשנה להתקין לו בית תלמוד כו'⁴³ הי' בחי' ויחי' גם במצרים⁴⁴], ועי"ז נעשה⁴⁵ (יהודה אתה יודוך אחיך) ידך בעורף

(30) להעיר שגם בגלות מצרים (שכימי צאתך מארמ"צ אראנו נפלאות — בגאולתנו עתה) קדם ליצימ: ונתתי את חו העם הזה בעיני מצרים גו' (שמות ג, כא וכמרוזיל שם).

(31) ככפיה"מ להרמב"ם פ' חלק יסוד הי"ב, ומזרע שלמה דוקא. וראה לקו"ש ח"ח ע' 215 הערה 53. ושי"נ.

(32) בלק כד, יז. רמב"ם הל' מלכים פי"א ה"א.

(33) יחזקאל לז, כד.

(34) שם, כה.

(35) ראה זחי"ב סג, ב, פח, א.

(36) להעיר מרמב"ם הל' מלכים ספ"א דגם לאחר ביאת המשיח הסדר הוא: וילחום מלחמות

ה' וינצח, ואחיכ ובנה מקדש במקומו כו' וקבץ נדחי ישראל כו'.

(37) ב"ר פצ"ח, ו (עיה"פ יהודה אתה יודוך אחיך). וראה אוה"ת ויחי שד"מ, א.

(38) בשלח טו, טז.

(39) ר"פ בחוקותי.

(40) כו, ח.

(41) ב"ר פט"ז, ה.

(42) אחרי ית, ה.

(43) ויגש מו, כח. תנחומא שם (פרש"י שם).

(44) היום יום ע' יב.

(45) וי"ל דזה מרומז גם בזה שהתחלת הסדרה בתוי"א היא כפסוק זה.

אויבך, וכמרז"ל " כשהקול קול יעקב בבתי כנסיות ובתי מדרשות אין ידי עשו שולטות, ויתירה מזו, שאו"ה עצמם מסייעים לישראל בכל הענינים הגשמיים שיוכלו ללמוד תורה ולקיים מצוות מתוך הרחבה, ובאופן דמוסיף והולך מוסיף ואור. ואור זה דוחה את חושך הגלות ומביא את הגאולה ע"י משיח צדקנו, יבוא ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו, במהרה בימינו ממש.

